

RAHVUSOOPER PAKUB NAUDINGUID, müstikat ja võrratut meelelahutust

TEKST: Marion Leppik

Rahvusoper Estonia 118. hooaja esimese uuslavastusena saab 22. septembril publikukupseks prantsuse helilooja Claude Debussy müstiline ooper „**Pelléas ja Mélisande**“, mida pole Eestis varem lavale toodud, ent mille maailmaesietendusest sündis revolutsioon ooperimaailmas.

Lavastaja Albert-André Lheureux' sõnul ümbritseb meid salamaailm täis vaimolendeid ja endeid – samasugune ebamaaisus valitseb ka lavastuse tegelaskujudes ning nendevahelistes suhetes. 20. sajandi koidikul, sümbolismi ajajärgul, kui pilgud olid pööratud esoteerikasse ja tundmatutesse maailmadesse, kirjutas belgia kultuskirjanik ja Nobeli kirjanduspreemia laureaat Maurice Maeterlinck müstilise draamateose „Pelléas ja Mélisande“. Muusikalisel impressionismi isaks ja esimeseks modernseks heliloojaks kujunenud Claude Debussyl kulus 12 aastat, et vormida sellest ooper, mis osutas vajadusele pöörduda tagasi inimeseks olemise lätete juurde.

Ooper „Pelléas ja Mélisande“ on nauding kõigile, kes armastavad otsida varjatud maailmu. Mõistatusliku Mélisande rollis on **Helen Lokuta** või **Karis Trass**, tema hinge puudutavat Pelléast kehas-tavad **Heldur Harry Põlda** või **Samy Camps** (Prantsusmaa).

Teatri jalutuskoridorides on kõigil huvilistel võimalik nautida koostöönäitust, mis toob publiku ette Maurice Maeterlincki draamateksti „Pelléas ja Mélisande“ süniloo ning jõudmise erinevate teatrite lavadele nii Eestis kui ka mujal maailmas, nii

„Pelléas ja Mélisande“

Foto: Rasmus Jurkatam

draamateose kui ka samanimelise ooperina. Muu hulgas saab näha nii kuulsat kirjaniku päevaraamatut, kostüüme, kavandeid, maketti tema tekstidele loodud erinevate Eesti ja välismaa teatrite lavastustest, Maeterlincki naise Georgette Leblanci kirja, fotosid kui ka palju muud põnevat. Väljapanek pärineb La Monnaie ooperi, Brüsseli kirjandusarhiivi ja -muuseumi ning Eesti Teatri- ja Muusikamuuseumi kogudest.

NB! „Pelléase ja Mélisande“ teemaline näitus jääb avatuks vaid kuuks ajaks ning lavastust mängitakse vaid kuuel korral!

Tantsusõpru ootab Estonia sügishooajal ees kaks tõelist maiuspala. Neist esimene on legendaarse koreograafi **Tiit Härmi** originaalballett „**Õhtused majad**“, eelmisel aastal esietendunud intiiimne ja samas intensiivne lavastus, mis toob vaatajateni Eduard von Keyserlingi samanimelise jutustuse ainetel põhineva baltisaksa armastusloo Gustav Mahleri muusikale. Tiit Härm on lavale toonud väga sügavate tunnetega draamaballetti, kus peaosalistel on füüsiliselt äärmi-

„Must/Valge“

Foto: Veljo Poom

selt nõudlikud ja detailirohked rollid, ent tema enda sõnul mängib lavastuses pearolli just värviküllane muusika.

Teiseks maiuspalaks on eelmise hooaja menuk, balletilavastus „**Must/Valge**“ ehk kaks vastandlikku lühiballetti. Lavastuse esimeseks osaks on Poola koreograafi **Katarzyna Kozielska** poolt Eesti Rahvusballiti trupile ja spetsiaalselt Estonia lavale loodud „Open door“ („Avatud uks“), mis räägib moraalist, naudingutest ja elu edasi viivatest stiimulitest. Lavastaja sõnul on selle taga soovide ja ihade lõputu võitlus selle üle, mis on õige ning mis vale. Ent elamiseks vajame neid kõiki.

Lavastuse teises pooles on aga võimalus näha maailmakuulsat ukraina-prantsuse koreograafi **Serge Lifari** poolt 1943. aastal Édouard Lalo muusikale loodud *art déco* balletti „Suite en blanc“ („Süüit valges“), mis tõstab kilbile puhta tantsu ilu ja võlu. Balleti seadis Estonia lavale Serge Lifari fondi nõukogu liige, koreograaf **Charles Jude** (Prantsusmaa). Omal ajal Pariisi ooperi balletitrupile loodud teos peegeldab ja esindab kogu Prant-

suse tantsukunsti puhast ilu, esteetikat ja akadeemilist tehnikat. Tegemist on meisterliku teosega, mida on esitatud maailma suurimates balletiteatrites Pariisis, Londonis, San Franciscos, Buenos Aireses ja mujal.

Novembris aga ootab nii Tallinna kui ka Rakvere publikut Itaalia maiuspala Donizetti koomilise ooperi „**Don Pasquale**“ näol. Skandaalse sünilooga teos kuulub maailma menukamate teoste hulka, olles üks lõbusamaid oopereid, mis iial kirjutatud, ja seda suuresti tänu melodramaatilisele huumorile ning erilistele kaunistele ja meelde jäävatele *bel canto* aariatele. „Don Pasquale“ lavaletulekut peetakse ka 19. sajandi Itaalia stiilis koomilise ooperižanri *opera buffa* viljelemise kõrghetkeks. Üheski teises teoses ei väljendu see stiil nii täiuslikult kui just „Don Pasquales“.

Itaallase **Giorgio Bongiovanni** lavastus köidab lisaks muusikale ka haarava psühholoogilise põnevuse ja situatsioonikoomikaga. Kuidas see kõik lõpeb ja kes kellega kokku jääb, ei tea isegi ooperi peategelased!

„Õhtused majad“

Foto: Rünno Lahesoo

„Don Pasquale“

Foto: Veljo Poom